

Tarptautinė konferencija „Naujojo viešojo valdymo teorinis konceptualizavimas ir įgyvendinimo praktika“

Eglė Vaidelytė

*Kauno technologijos universitetas
K. Donelaičio g. 20, LT-44239 Kaunas*

KTU Viešojo administravimo katedra, minėdama savo įkūrimo 15 metų jubiliejų, 2010 m. spalio 23 d. suorganizavo tarptautinę mokslinę konferenciją „Naujojo viešojo valdymo teorinis konceptualizavimas ir įgyvendinimo praktika“. Konferencijoje dalyvavo akademinės bendruomenės atstovai iš JAV, Latvijos, Lietuvos, Švedijos ir Ukrainos.

Konferenciją sudarė dvi savo formatu skirtingos dalys. Pirmojoje konferencijos dalyje buvo skaitomi plenariniai pranešimai. Šiai daliai vadovavo prof. J. Paliduskaitė. Po pietų pertraukos vyko apvalaus stalo diskusija anglų kalba „Valstybės tarnautojų lavinimo ir mokymo aktualijos“, kuriai vadovavo doc. E. Vaidelytė. Plenarinius pranešimus skaitė įvairių šalių pranešėjai: KTU Viešojo administravimo katedros prof. A. Raipa, Seimo narys A. Butkevičius, Teksaso valstybinio universiteto Williams P. Hobby viešųjų paslaugų centro vadovas prof. H. R. Balanoff (JAV) ir Nacionalinės viešojo administravimo akademijos prie Ukrainos Prezidento Charkovo regioninio instituto Regioninio administravimo ir vietos savivaldos katedros vedėja prof. N. Meltiuchova.

A. Raipa savo pranešime apžvelgė istorinę viešojo administravimo koncepcijos raidą. Apibendrindamas profesorius pastebėjo, kad viešojo valdymo metodologijos arsenale atsiranda tokios definicijos ir sąvokos, kaip „transnacionalinė ideologija“, „kultūrideologinės institucijos“, „transnacionalinė žiniasklaida“, kurios padeda detalčiau aptarti globalinius procesus, įsitvirtinti atviros visuomenės idėjoms, jas debiu-rokratizuoti, įtvirtinti rezultatams skirtą elgseną, ieškoti naujų kontrolės ir vertinimo formų ir standartų.

A. Butkevičius savo pranešime aptarė šiuolaikines Lietuvos viešųjų finansų valdymo problemas. Kalbėdamas apie Lietuvos realijas, Seimo narys pastebėjo, kad „Lietuvos Vyriausybė tęsia išlaidų mažinimo politiką ir skolinasi milijardus litų, moka didžiules palūkanas ir ilgainiui rizikuoja tapti visiškai priklausoma nuo komercinių bankų ir finansų rinkų diktuojamų sąlygų. Greitu laiku, tęsiant tokią skolinimosi politiką, gali atsirasti jau paimtų ir naujų paskolų negražinimo rizika. Tada būsime priklausomi nuo to, ar galėsime refinansuoti šią skolą ir nuolat gyventi su valstybės nemokumo grėsme“. Kaip vieną iš sprendimų, pranešėjas įvardijo, būtinybę numatyti ekonomikos skatinimo prioritetus, racionaliai ir efektyviai naudoti ES paramos bei skolintas lėšas, numatyti darbo vietų išsaugojimo programas.

N. N. Meltiuchova savo pranešime apžvelgė ir išanalizavo Ukrainos viešojo administravimo ypatybes. Profesorė pastebėjo, kad teisiniu požiūriu viešojo administravimo sistema Ukrainoje nėra išplėtota. Viešojo administravimo legitimumui užtikrinti Ukrainoje yra reikalinga apibrėžti pagrindines susijusias sąvokas, sudaryti viešojo administravimo organizacijų ir institucijų sąrašą, numatyti jų specifinį statusą, tikslus, veiksmų atsakomybę ir pan. Kaip vieną iš svarbiausių žingsnių plėtojant viešojo administravimo paradigmą Ukrainoje, N. N. Meltiuchova nurodė įvairaus lygmens valstybės tarnautojų mokymą bei mokslinių tyrimų plėtojimą viešojo administravimo srityje.

H. Balanoff savo pranešime analizavo du viešosios politikos aspektus: krizių ir katastrofų valdymą bei vietos valdžios paslaugų kontraktavimą. Pirmoje pranešimo dalyje akcentuota, kad valdant valstybinio lygmens krizes labai svarbu yra efektyvus valstybinių institucijų koordinavimas bei nuoseklus gerai parengtų planų vykdymas. Kaip viena iš efektyvių viešosios politikos vykdymo procedūrų nurodytas vietos valdžios teikiamų viešųjų paslaugų kontraktavimas. H. Balanoff išskyrė esminius sėkmingo paslaugų kontraktavimo elementus: sprendimo priėmimą dėl paslaugos teikimo, kontraktavimo dokumento (sutarties) parengimą, sankcijų numatymą, paslaugos vykdytojo parinkimą, sutarties administravimą, ryšių su paslaugų teikėju palaikymą, paslaugos teikėjo veiklos bei potencialo įvertinimą bei bendradarbiavimo pagal rezultatus apibrėžimą. Pranešėjas akcentavo, kad nuo šių elementų priklauso vietos valdžios veiklos efektyvumas bei skaidrumas visuomenėje.

Apvalaus stalo diskusiją trumpomis įžvalgomis pradėjo Teksaso valstybinio universiteto doc. T. Longoria bei Švedijos nacionalinio saugumo koledžo Stokholme Sociologijos ir lyderystės katedros vedėjas prof. F. Kernic. Bendroje diskusijoje didžiausias dėmesys skirtas viešojo administravimo sistemos kaitai ir su ja susijusiais pokyčiais visuomenėje bei viešajame valdyme. Taip pat aptartas tarptautinio bendradarbiavimo tęstinumas ir ateities perspektyvos.

Eglė Vaidelytė – Kauno technologijos universiteto Socialinių mokslų fakulteto Viešojo administravimo katedros docentė, socialinių mokslų daktarė.

E. paštas: egle.vaidelyte@ktu.lt

Eglė Vaidelytė, Doctor of Social Sciences, is an Associate Professor at the Department of Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kaunas University of Technology.

E-mail: egle.vaidelyte@ktu.lt

Apžvalga įteikta redakcijai 2011 m. sausio mėn.